

Κεφάλαιο 14: Επίλογος- Να ξεπεράσουμε τις παθογένειες-η πάλη για τον σοσιαλισμό παραμένει επίκαιρη

Πηγή: <https://www.marxists.org/archive/higgins/1997/locust/>

Κεφάλαιο 14 του βιβλίου του Τζιμ Χίγκινς “More Years for the Locust-The origins of SWP”

(«Κι άλλα χρόνια για την ακρίδα-η καταγωγή του SWP») Μετάφραση Α.Λ.

Κεφάλαιο 14

Μιλήστε άλλη μία φορά για την ευτυχία της ελπίδας για ευτυχία.

Έτσι, τουλάχιστον κάποιοι θα ρωτήσουν:

Τι ήταν αυτό; Και πότε θα ξανάρθει;

Έριχ Φριντ

Στην πρώιμη χριστιανική εκκλησία υπήρχε ένα διαρκές πρόβλημα με το περίσσειμα επισκόπων. Ίσως έπρεπε να απομακρυνθούν από το αξίωμα ή ακόμα και να αφοριστούν από τον Πάπα, αντίθετα όμως, μέσα από τις μυστηριώδεις διαδρομές της αποστολικής διαδοχής που χρονολογείται από τον Άγιο Πέτρο, που χειροτόνησε τον πρώτο επίσκοπο, παρέμεναν επίσκοποι με τη δυνατότητα να χειροτονούν ακόμα περισσότερους επισκόπους. Αυτό προκάλεσε αγωνία σε διάφορους Πάπες που είχαν την άποψη ότι αφού μπορούσαν να τους κάνουν, μπορούσαν και να τους ξε-κάνουν. Τελικά ολόκληρη αυθεντία- ο Άγιος Αυγουστίνος, διακήρυξε ότι άπαξ και είχε δοθεί το χρίσμα δεν μπορούσε να παρθεί πίσω. Το

αποτέλεσμα ήταν ένα ενοχλητικό πλεόνασμα περιττών, ανίκανων ή επίορκων Επισκόπων, που περιπλανιόνταν συμπεριφερόμενοι σαν πρίγκιπες της εκκλησίας παρά το γεγονός ότι δεν είχαν Επισκοπή. Ήταν γνωστοί στην πιάτσα ως Περιπλανώμενοι Επίσκοποι. Αυτό το σκοτεινό ιστορικό γεγονός δεν συζητιόταν στους εκκλησιαστικούς κύκλους, αλλά επισημάνθηκε από έναν παπά του 19ου αιώνα της Εκκλησίας της Αγγλίας, τον Α.Χ. Μάθιου, που με πονηριά κατόρθωσε να κάνει την Εκκλησία της Ουτρέχτης για να τον χρίσει Επίσκοπο της Βρετανίας.

Με το που χειροτονήθηκε ο Μάθιου δημιούργησε τη δική του εκκλησία. Δεν υπάρχει τίποτα σαν τον επίσκοπο με τα άμφια και τη ράβδο του που τον κάνουν σικάτο και παράλληλα αντικείμενο φθονερών ματιών από άλλους θέλω-κι-εγώ-να-γίνω-επισκόπους. Όταν ένας άνθρωπος το έχει αποτολμήσει, σίγουρα θα ακολουθήσουν κι άλλοι, έστω κι αν όχι πάντα από την ίδια διαδρομή. Ο Τζ. Ρ. Βάιλατ και ο Βέρνον Χέρφορντ χειροτονήθηκαν Επισκόποι από την Νεστοριανή Εκκλησία της ακτής του Malabar. Έτσι το καλό μας έργο συνέχισε στο ίδιο μοτίβο: οι νέοι επίσκοποι έχτιζαν τις εκκλησίες τους και, με την πάροδο του χρόνου, ένιωθαν την ανάγκη να δημιουργούν νέους επισκόπους. Νιώθοντας ότι θέλουν να κάνουν μια πατρική πράξη, επέλεξαν και χειροτονούσαν κατάλληλους υποψήφιους, που μερικές φορές, με τη σειρά τους, ανέπτυσαν δογματικές διαφορές που τους οδηγούσαν σε ρήξη για να σχηματίσουν τη δική τους εκκλησία. Με κάθε διάσπαση υπήρχε και μια νέα προσθήκη θεολογικών εξωτικών στοιχείων. Ένας περιπλανώμενος επίσκοπος ανακάλυψε τον καθολικισμό με τη θεοσοφία και έχτισε τον καθεδρικό ναό του γύρω από ένα τεράστιο χάλκινο φουγάρο μέσω του οποίου ο θεός έστελνε ευεργετικές ακτίνες στους πιστούς, οι οποίοι στέκονταν κάτω από τον ευλογημένο μεταλλικό αγωγό για να τις δεχτούν. Ένας άλλος, που ενδεχομένως αμφέβαλλε για την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας, χειροτονήθηκε επανειλημμένα σε διάφορες ανύπαρκτες εκκλησίες και τελευταία συστηνόταν ως Μαρ Γεώργιος, Πατριάρχης του Glastonbury, Επίσκοπος της Δύσης, ενώ οι συμπληρωματικοί τίτλοι του γέμιζαν σεντόνια. Μέσα σ' αυτή τη μικρή αλλά ξεκαρδιστική πανδαισία,

ένας πραγματικά ποιοτικός αστέρας ήταν ο Γάλλος «επίσκοπος» που συνδύασε τον καθολικισμό με τον δρυϊδισμό. Βάπτιζε, καιρού επιτρέποντος, στη θάλασσα πέρα από την ακτή της Νορμανδίας. Αυτός ο υπέροχος τυπάς συστηνόταν ως «Αυτού Λευκότης ταπεινός Tugdual ο δεύτερος». Είθε ο θεός του να τον προστατεύει από την πνευμονία. Η πιο πρόσφατη καταμέτρηση, το 1961, του αριθμού τέτοιων “επισκόπων” έδειχνε ότι είναι πάνω από 200 και ειλικρινά ελπίζω ότι ο Tugdualo 2ος, που ήταν ένας από αυτούς, να εξακολουθεί να είναι μαζί μας. [1]

Δεν απαιτεί ιδιαίτερα βαθιά γνώση της τροτσκιστικής παράδοσης για να παρατηρήσουμε ορισμένες ομοιότητες μεταξύ του μαρξιστικού σκοταδισμού και του εθισμού στον χριστιανικό μυστικισμό, ενώ μοιράζονται και τις παρόμοιες διασπαστικές τάσεις. Υπάρχει ο Τρότσκι, όπως ο Πέτρος, ο πρώτος και ο καλύτερος από τους μαθητές και στη συνέχεια υπάρχει ο συνεχώς αυξανόμενος πολλαπλασιασμός των αιρέσεων (sects), των υπο-αιρέσεων και των παρασίτων (in-sects) που ισχυρίζονται ότι αυτοί είναι οι άμεσοι κληρονόμοι του κυρίου. Κάθε ένας από αυτούς έχει έναν ατσάλινο λόγο να πάει κόντρα στους άλλους.

Εάν η ταξική φύση της σταλινικής Ρωσίας φαινόταν ζωτικής σημασίας για τον Τρότσκι το 1940, τότε πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο των σκέψεών μας και το 1996. Δεν έχει σημασία ότι αυτή η χώρα δεν υπάρχει πλέον; η διατήρηση του επιχειρήματος είναι η διατήρηση της παράδοσης, έχει γίνει αυτοσκοπός. Τόσο ισχυρή είναι αυτή η λαχτάρα για τις βεβαιότητες του παρελθόντος, που ακόμη και ο τρόπος με τον οποίο μερικοί από εμάς μιλούν και γράφουν θυμίζει την αργκό της Κομιντέρν της δεκαετίας του 1920, που πρόσφατα μεταφράστηκε από τη ρωσική γλώσσα από έναν ανίκανο. Πριν από μερικά χρόνια υπήρχε ένα μέλος της Επαναστατικής Σοσιαλιστικής Λίγκας (RSL), του οποίου η ευχέρεια με τη συγκεκριμένη αργκό ασκούσε φοβερή γοητεία. Ένα τυπικό παράδειγμα πήγαινε κάπως έτσι: «Κατά την προσεχή περίοδο, τα διάφορα αμαλγάματα θα συγκεκριμενοποιήσουν την προγραμματική συμφωνία για για μερικά και μερικά σχέδια για τη σταθεροποίηση και ούτω καθεξής και ούτω καθεξής». Οι τελευταίες πέντε λέξεις του κειμένου εντός εισαγωγικών συνήθως, αν και

όχι υποχρεωτικά, συνήθως μπαίνουν για να δώσουν την εντελώς ψευδή εντύπωση ότι έχετε πολλά σημαντικά ακόμα να πείτε. Ο άκριτος, για να μην πούμε ειδωλολατρικός σεβασμός σε καθετί Μπολσεβίκικο, μέχρι το 1924, και η παθιασμένη επιθυμία να βλέπουν τα πάντα μέσα από το πρίσμα του ρωσικού προηγούμενου κατέληξε να οδηγεί πάρα πολλούς ανθρώπους που υποφέρουν από μια αυτοτροφοδοτούμενη ανικανότητα να επικοινωνούν με τους εργάτες σε μια γλώσσα που οι εργάτες δεν μπορούν να καταλάβουν χωρίς γνώσεις «επιπέδου Α» για τον ρωσικό μαρξισμό.

Το 1938 δημιουργήθηκε η Τέταρτη Διεθνής. Εάν είστε γαλαντόμοι, ή αφελείς, μπορεί να πιστέψετε στον ισχυρισμό του ιδρυτικού Συνεδρίου ότι είχε περίπου 6.000 μέλη παγκοσμίως. Πολύ λίγα θα μπορούσατε να σκεφτείτε για ένα «Παγκόσμιο Κόμμα της Επανάστασης» – και πιθανότατα αυτό ήταν το ψηλότερο σημείο του. Ήταν μια συνάθροιση μικροσκοπικών ομάδων που συσπειρώθηκαν γύρω από την έλξη του ιστορικού ρόλου του Τρότσκι και της ισχυρής διάνοιας του. Αυτή (υποτίθεται ότι θα) ήταν η δύναμη που θα οδηγούσε την εργατική τάξη στην εξουσία όταν ο καπιταλισμός και ο σταλινισμός θα υπέκυπταν στην ακαταμάχητη δύναμη του ερχόμενου πολέμου. Στην πραγματικότητα,

ο πόλεμος ήρθε και για όσο κράτησε η 4^η μετακόμισε στις ΗΠΑ μαζί με τους Gracie Fields (στΜ ηθοποιός και τραγουδίστρια) και WH Auden (στΜ ποιητής). Αφού όλα λέγονται και γίνονται, η πιθανότητα ότι η 4^η θα πάρει την εξουσία ήταν τέτοια που η William Hill (στοιχηματική εταιρεία) θα σας έκανε πολυδισεκατομμυριούχο, αν το είχατε παίξει στο στοίχημα.

Ο Τρότσκι είδε το μέλλον να δουλεύει το 1917 και όλη του η σκέψη, η ανεξαρτησία και θέληση του να προβλέπει τις εξελίξεις επηρεάστηκαν καθοριστικά από αυτό το γεγονός. Η επιτυχία των μπολσεβίκων και η ικανότητά τους να αναπαραχθούν (στΜ διεθνώς) περιορίστηκε στο να εξηγηθεί με οργανωτικούς όρους και όχι με βάση το περιεχόμενό τους. Όπως έγινε και με τη Λούξεμπουργκ, η οποία μερικές φορές επέκρινε σωστά τον Λένιν πριν από την επανάσταση, ο Τρότσκι στη μάχη του ενάντια στον σταλινισμό έγινε υπέρ-λενινιστής, κάτι που παραδόξως εξασφάλιζε ότι θα

απαρνηθεί την ουσία του Λένιν. Για τον Λένιν η μορφή ήταν πάντα συμπληρωματική στο επαναστατικό περιεχόμενο: δεν έβλεπε τίποτα λάθος στην ανάπτυξη μιας νέας στρατηγικής και τακτικής για να ανταποκριθεί στην αλλαγμένη πραγματικότητα και η κατάλληλη οργανωτική μορφή θα προέκυπτε από αυτή την ανάλυση. Τουλάχιστον, ωστόσο, η προπολεμική Τέταρτη Διεθνής ζούσε σε έναν κόσμο όπου η μνήμη της ρωσικής επανάστασης ήταν νωπή και οι απόψεις του Τρότσκι δεν είχαν ακόμη ακυρωθεί από τις απροσδόκητες αλλαγές στο σενάριο.

Σήμερα, υπάρχουν τόσες κι άλλες τόσες 4^{ες} Διεθνείς, καθεμιά από τις οποίες υποστηρίζει ότι εκείνη εκφράζει τη σκέψη του ιδρυτή. Μπορεί κάποιος από αυτούς να πιστεύουν όντως ότι είναι οι μόνοι χαρισματικοί και προετοιμασμένοι ώστε να οδηγήσουν τους εργαζόμενους στην εξουσία. Ίσως να έχετε στο μυαλό σας την εικόνα ενός εργάτη που αναζητά διαρκώς μια Τέταρτη Διεθνή, κατά προτίμηση μια με δημοκρατικό συγκεντρωτικό καταστατικό, ένα καθαρό αντίγραφο του Μεταβατικού Προγράμματος, μια πολεμική κραυγή «προς τα πρώτα τέσσερα συνέδρια της Κομμουνιστική Διεθνούς», και τίποτα μετά το 1940 σε επίπεδο πολιτικής θεωρίας. Μπορεί να υπάρχουν τέτοιοι εργαζόμενοι, αλλά σχεδόν σίγουρα βρίσκονται σε μια άλλη πολιτική ομάδα (στΜ λογικά εννοεί την ομάδα του Τζέρι Χίλι) εδώ και τουλάχιστον δέκα χρόνια και, ως εκ τούτου, νομίζουν ότι είστε λίγο ηλίθιοι. Ο μέσος όρος του πρόσφατα ριζοσπαστικοποιημένου εργάτη δεν θα βρει ελκυστική την κάπως μυστικιστική και κάπου-κάπου σχεδόν υστερική, προσκόλληση σε μια αφηρημένη Διεθνή. Για τον Κρις Χάρμαν ισχύει ό,τι και για το βιβλίο Γκίνες: είναι μια γεύση που δεν γευτεί ποτέ η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων.

Ένα πράγμα που όλες οι ομάδες στην αριστερά μοιράζονται είναι η αφοσίωση στον δημοκρατικό συγκεντρωτισμό. Αυτό ισχύει για εκείνους που προέρχονται από την τροτσικιστική παράδοση και από τους επιζώντες του σταλινικού ναυαγίου. Ο Δημοκρατικός Συγκεντρωτισμός είναι κάτι που θεωρείται αιώνια αλήθεια, ως κάτι τόσο προφανές σήμερα που ισχύει για όλες τις περιπτώσεις

και δεν σηκώνει συζήτηση. Γιατί είναι τόσο δύσκολο να το καταλάβουμε; Δεν είναι μια μορφή οργάνωσης που προκύπτει αυτονόητα από μια προσεκτική εξέταση των κλασικών μαρξιστικών κειμένων. Από την άλλη πλευρά, μπορεί εύκολα να γίνει κατανοητή ως μια απαραίτητη οργανωτική απάντηση στην καταπίεση της τσαρικής αυτοκρατορίας και τις επιδρομές και επιθέσεις της Οχράνα. Το γεγονός ότι προέκυψε από τις συζητήσεις του 1903 στη Ρωσική Σοσιαλδημοκρατία, σχετικά με το ποιος είναι και ποιος δεν είναι μέλος του κόμματος και στη συνέχεια αναπτύχθηκε κομμάτι-κομμάτι σε ένα σύνολο κανόνων είναι επειδή επειδή αποτελούσε μια προσπάθεια απάντησης στα γεγονότα όπως συνέβαιναν και όχι ως αποτέλεσμα ενός προκαθορισμένου σχεδίου δράσης. Στην κομμουνιστική και τροτσικιστική παράδοση, ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός έχει πλέον αποκτήσει μια καθολική ισχύ πέρα από το χρόνο και το πλαίσιο. Είναι σαν κάποια παραλλαγή θρησκείας της Μελανησίας, όπου η αυστηρή τήρηση ορισμένων περίπλοκων τελετουργιών θα οδηγήσει στο τεράστιο τετρακίνητο πουλί που πετάει, φέρνοντας μαζί του ένα ζωοποιομαζικό επαναστατικό κόμμα μόνο για εμάς.

Συχνά υποστηρίζεται ότι ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός καθιστά την οργάνωση πιο αποτελεσματική, επιτρέποντάς της να καταστεί πιο αποτελεσματική οργάνωση μάχης. Έχω ακούσει συχνά αυτό το επιχείρημα, πράγματι ομολογώ ότι το ισχυρίστηκα κι εγώ ο ίδιος στον εαυτό μου μερικές φορές, αλλά δεν μπορώ να θυμηθώ οποιαδήποτε στιγμή ότι αυτό αποδείχθηκε προφανές στην πράξη και ένας μη επαρκώς τεκμηριωμένος ισχυρισμός σπάνια γίνεται αποδεκτός ως αποφασιστικό στοιχείο ενώπιον αμερόληπτων δικαστηρίων. Ας υποθέσουμε ότι μια δημοκρατική συγκεντρωτική οργάνωση χωρίζεται σε 49% και 51% σχετικά με το αν θα αποφασίσει ή όχι μια συγκεκριμένη πορεία δράσης. Μήπως η μαγεία του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού θα εξασφαλίσει ότι το 49% θα ξεχυθεί στη δράση με κραυγές ενθουσιασμού ίσης έντασης με εκείνες του 51%; Θα είναι αθροιστικά τόσο αποτελεσματικοί όσο και μια άλλη οργάνωση, μη προικισμένη με λενινιστικούς κανόνες, όπου το 100% των μελών συμφωνεί για την συγκεκριμένη πορεία δράσης; Η απάντηση είναι ΟΧΙ. Γιατί ακόμη και η πιο

«λενινιστική» οργάνωση απαρτίζεται μόνο από εθελοντές στη συντριπτική πλειοψηφία των μελών. Ανεξάρτητα από το πόσο στιβαρά η Κεντρική Επιτροπή δίνει τις ντιρεκτίβες της, η μόνη πραγματική τιμωρία απέναντι σε αυτούς που αρνούνται να την ακολουθήσουν είναι ότι δεν θα τους επιτρέπεται στο μέλλον να εκτελούν εντολές, να πληρώνουν δυσβάσταχτη συνδρομή και να παραβρίσκονται στις συνεδριάσεις. Όχι και πολύ σενάριο αν το καλοσκεφτείτε: στην πραγματικότητα μοιάζει περισσότερο με υπόσχεση παρά με απειλή. Είναι αλήθεια, ωστόσο, ότι για μερικούς ανθρώπους το «κόμμα» γίνεται τρόπος ζωής, μια διευρυμένη οικογένεια στην οποία νιώθετε σαν στο σπίτι σας. Είναι η περίπτωση που έχει επενδυθεί όλος ο ιδεαλισμός και ο ενθουσιασμός σας, όπου μπορεί να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη κοινωνική ζωή.

Η εμπειρία δείχνει ότι οι πιο ενθουσιώδεις αντάρτες του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού είναι, πιο συχνά απ' ό,τι δεν είναι, οι πιο απολυταρχικοί στον έλεγχο των κομματικών καθεστώτων. Κάποιος σκέφτεται (στΜ ότι εννοούμε μόνο) τον Κλιφ, τον Χίλι και το παλιό ΚΚ. Αυτοί ανήκουν, φυσικά, στην κορυφαία δεκάδα από του συγκεντρωτικού παγόβουνου ωστόσο κάτω από την επιφάνεια (της θάλασσας) υπάρχει πολύ μεγαλύτερη πληθώρα μικρότερων συγκεντρωτικών σεχτών όπου η δημοκρατία είναι το απόλυτο δικαίωμα των ανθρώπων που συμφωνούν με τον ηγέτη, όπου η ελευθερία του λόγου τους να επαινούν τον γκουρού και τα έργα του δεν είναι μόνο δεδομένη αλλά και υποχρεωτική. Υπάρχουν εκείνοι που ισχυρίζονται ότι η δική τους εκδοχή του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού δίνει βάρος στη δημοκρατία και περιέχει μόνο μια κουταλιά του γλυκού συγκεντρωτισμό. Είναι ελεύθερος όποιος θέλει να πιστέψει αυτή την ιστορία, αλλά πριν βιαστεί να ενταχθεί για το όποιο χρονικό διάστημα, ίσως είναι συνετό να αναζητήσει όσους διαγράφηκαν πρόσφατα (στΜ από την οργάνωση) για να δούμε αν αυτός ο ισχυρισμός είναι καθολικά αποδεκτός.

Διασφαλίζει η δημοκρατική συγκεντρωτική οργάνωση από την κατασκοπεία των οργάνων κρατικής ασφάλειας ή από κακόβουλους

πολιτικούς αντιπάλους πολιτικών αντιπάλων; Όχι πραγματικά. Όποιος θέλει να μάθει την εσωτερική λειτουργία των ηγετικών οργάνων αρκεί απλώς να ενταχθεί στην ομάδα και να κλώθεται γύρω από το ηγετικό κέντρο δείχνοντας πως είναι χρήσιμος και συχνάζοντας στις σωστές καφετέριες. Σύντομα θα παρέχει στους υπεύθυνους κατασκοπείας του πληροφορίες για το ποιος κάνει τι σε ποιον, ποιος είναι μέσα και ποιος είναι έξω και αν τίποτα από όλα αυτά αξίζει φράγκο. Σε μια οργάνωση όπως το SWP, η δεξαμενή εμπειρίας περιορίζεται στα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής επειδή ο Όμιλος δεν είναι δομημένος έτσι ώστε να αξιοποιήσει την εμπειρία των μελών του. Το γεγονός ότι ένα τέτοιο σύστημα μπορεί όντως να διατηρεί ένα είδος οργάνωσης αποδεικνύεται από τη συνεχιζόμενη ύπαρξη του SWP. Αλλά για όσους από εμάς υποστηρίζουν τον ισχυρισμό της Ρόζα Λούξεμπουργκ ότι τα λάθη ενός πραγματικού εργατικού κινήματος είναι απείρως προτιμότερα από τις αποφάσεις της πιο σοφής κι αλάνθαστης κεντρικής επιτροπής, μπορούν να υπάρξουν ελάχιστα κοινά ενδιαφέροντα με τον Κλιφ και τα τσιράκια του.

Στην Πράγα πριν από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Γιάροσλαβ Χάζεκ, συγγραφέας του «Καλού Στρατιώτη Σβέικ», ίδρυσε το «Κόμμα της Μετριοπαθούς Προόδου Εντός των Ορίων του Νόμου». Στόχος του ήταν να γελοιοποιήσει τις αυτοκρατορικές αρχές, να ξεφτιλίσει τα άλλα κόμματα και κυρίως για να φέρνει πελατεία στον φίλο του, ιδιοκτήτη ενός μπαρ όπου το νέο κόμμα πραγματοποιούσε τις συναντήσεις του. Ένα από τα πρώτα ψηφίσματα προέβλεπε ότι όποιος γούσταρε μπορούσε να συμμετέχει στην Κεντρική Επιτροπή – ο αριθμός των μελών περιοριζόταν μόνο από τη χωρητικότητα δύο τραπεζιών κολλημένων μαζί στον χώρο εστίασης. Σε ό,τι με αφορά, αν αυτό είναι κάπως πρόβλημα, μπορούμε πάντα να μετακινηθούμε σε μια μεγαλύτερη τραπεζαρία και να προσθέσουμε τραπέζια. Σίγουρα αυτό προσεγγίζει περισσότερο ένα λογικό ιδανικό από την καρικατούρα μπολσεβικισμού τόσων πολλών δημοκρατικών συγκεντρωτιστών μας.

Φυσικά, όλος αυτός ο οργανωτικός φетиχισμός δικαιολογείται, όπως σχεδόν όλα τα άλλα, με την αναφορά στα έργα των μεγάλων

δασκάλων. Προφανώς, αυτό σημαίνει Λένιν, με Τρότσκι ως χρήσιμο υποστηρικτή της λενινιστικής πρότασης. Έτσι το αλάθητο αποκτά τέτοια δύναμη ώστε η σημαντική πρόταση να έχει ακαταμάχητη δύναμη για τους πιστούς. Αυτό το επιχείρημα της παραπομπής αποδίδει θεϊκές ιδιότητες σε άτομα. Υποθέτει ότι ο Λένιν, ο οποίος πέθανε το 1924, και ο Τρότσκι, ο οποίος πέθανε μόλις 16 χρόνια αργότερα, περιέκλεισαν στις ζωές τους και σκέφτηκαν όλες τις πιθανές απαντήσεις για τα προβλήματα που θα έπλητταν τον επαναστατικό σοσιαλισμό μετά τους θανάτους τους. Είναι κρίμα, πραγματικά, που δεν επέδειξαν την ίδια διορατικότητα όταν ήταν ζωντανοί: θα μας είχαν σώσει όλους από μπόλικο και τρομερό πόνο και βάσανα.

Είναι τόση η συχνότητα με την οποία επιστρατεύονται ορισμένα αποσπάσματα του Λένιν που θα ήθελα να κάνω μια ταπεινή πρόταση για να εξοικονομηθεί χαρτί και μελάνι—που είναι μεγάλη υπόθεση σε αυτούς τους οικολογικά ευαίσθητους καιρούς. Στα καμπ ξυλείας της Βόρειας Αμερικής οι ξυλοκόποι ήταν απομονωμένοι για μήνες σύντομα έφτασαν να ακούνε ο ένας τα ανέκδοτα του άλλου τόσο συχνά που έδωσαν στον καθένα από έναν αριθμό. Έτσι, απλώς φωνάζοντας τον αριθμό —με εξαίρεση τον αριθμό 37, ο οποίος ήταν υπερβολικά αηδιαστικός ακόμη και για τους ξυλοκόπους —μπορούσε κανείς να γελάσει ακόμα κι αν είχατε ξεχάσει στην αφήγηση την τελευταία ατάκα του ανεκδότη. Με τον ίδιο τρόπο, γιατί να μην βάλουμε τέτοιους κωδικούς και στα αποσπάσματα του Λένιν; Χρησιμοποιώντας ένα τροποποιημένο σύστημα ταξινόμησης Ντιούι θα μπορούσαμε να γράφουμε LC17 / 430/2 / 1-5, εννοώντας το απόσπασμα του Λένιν από τα Διαλεκτά έργα, τόμος 17, σελίδα 430, παράγραφος 2, σειρές 1-5. Με τον τρόπο που γίνεται τώρα(στΜ η παράθεση του αποσπάματος) αποτελεί μια πολύ βαρετή αποκήρυξη του κίβδηλου φιλελευθερισμού των Καντέτων το 1905, αλλά θα μπορούσε να είναι μια ενδιαφέρουσα κωδικοποίηση του τύπου LC56 / 54/1 / 4-10. Στην οποία η μόνη απάντηση που αρμόζει, και σίγουρα μια καθαρά αμυντική απάντηση που θα σας βοηθούσε να ανασυνταχτείτε (μετά την επίθεση που δεχτήκατε με την προηγούμενη κωδικοποίηση στΜ), είναι η κωδικοποίηση LC24 / 623/1 / 1-4.

Αυτό θα μπορούσε να γίνει δημοφιλής μέθοδος και θα αποκομίζαμε το ανυπολόγιστο όφελος της μείωσης της έκτασης των βιβλίων του Κλιφ σε διαχειρίσιμα μεγέθη.

Αν δεν ολοκληρωθεί μια τέτοια λογική μεταρρύθμιση, οι μικροαπατεώνες θα συνεχίσουν να ξεροσταλιάζουν στα Διαλεκτά Έργα ψάχνοντας τα κατάλληλα εισαγωγικά για να προσθέσουν λίγο κύρος στον όποιο πρόστυχο ελιγμό σχεδιάζουν. Αναπόφευκτα, κάποιος άλλος που διαφωνεί με την εκάστοτε κίνηση θα έχει αποκτήσει το δικαίωμα απάντησης –σίγουρα όχι τα μέλη του SWP–με ένα εξίσου εύλογο και αντίθετο απόσπασμα του Λένιν.

Η ιστορία του μαρξιστικού κινήματος είναι μια αποθήκη χρήσιμων πληροφοριών και μπορεί να προσφέρει πολλά μαθήματα για τις σημερινές πρακτικές, ιδιαίτερα για το τι δεν πρέπει να κάνουμε στο μέλλον. Αυτό, όμως, που δεν πρέπει ποτέ να κάνουμε, είναι να χάνουμε από τα μάτια μας την ανάγκη να τοποθετούμε κάθε ιστορικό έργο και κάθε απόσπασμα από αυτό στο πλαίσιό του. Αυτό δεν σημαίνει μόνο το πλαίσιο του πνεύματος που το χαρακτηρίζει, αλλά και το πλαίσιο της εποχής και τον κόσμο στον οποίο απευθυνόταν. Ο Λένιν έγραψε απίστευτα πολλά πράγματα και μερικά από αυτά είναι σαφώς πιο διαχρονικής σημασίας από άλλα. Ο ίδιος το αναγνώρισε όταν συνέστησε να μην αναδημοσιεύονται ορισμένα έργα του χωρίς σχόλια που να επεξηγούν ότι αφορούν κυρίως τη Ρωσία. Σε τελική ανάλυση, δεν ήταν ο θεός να στέλνει μηνύματα με πέτρινες πλάκες, ήταν ένας άνθρωπος που μπορεί και να έσφαλλε, έστω κι αν ήταν ένας από τους πιο ιδιοφυείς, του οποίου οι πιο σκοτεινές φραξιονιστικές διαμάχες και αψιμαχίες μπορούν με ασφάλεια να αναπαύονται στους αλογόκριτους τόμους των έργων του (στΜ χωρίς να επιστρατεύονται), χωρίς απολύτως καμία απώλεια για το εργατικό κίνημα.

Φυσικά, αυτοί που επιβάλλουν μια θλιβερή «δημοκρατία» για το έργο του Λένιν, όπου οι πιο ασήμαντες πληροφορίες έχουν ίση σημασία με τις μεγάλες θεωρητικές συνεισφορές, θα συνεχίσουν να παραθέτουν αποσπάσματά του ανεξάρτητα από τις περιστάσεις. Ο Robin Blick, για παράδειγμα, ήταν κάποτε ένας λαμπρός νέος

στην ομάδα του Τζέρι Χίλι. Από τότε που τα έσπασε με τον Τζέρι, διένυσε μια μεγάλη διαδρομή απορρίπτοντας το παρελθόν του. Αυτός είναι, σήμερα, μανιακός με το να τσιτάρει Λένιν, αλλά όπου έγραφε κάποτε συν τώρα γράφει πλην. Αυτό το κάνει με κάποια επιδεξιότητα, επιλεκτικά και χαρούμενα απελευθερωμένος από το πλαίσιο (μέσα στο οποίο γράφτηκαν τα αποσπάσματα στΜ) . Η πρόθεσή του είναι να αποδείξει ότι ο Λένιν ήταν ένας αδίστακτος κακοποιός, όχι μόνο ο μοναδικός δημιουργός του Τζόε Στάλιν, αλλά κι ένας πραγματικός απόγονος των ορδών των Τατάρων, ένας συνεργάτης των Γερμανών Μαύρων Εκατονταρχιών και τέλος πάντων ένας εντελώς σάπιος άνθρωπος. Ο Κλιφ, από την άλλη πλευρά, τσιτάρει Λένιν με κάποια επιδεξιότητα, επιλεκτικά και εξίσου έξω από το πλαίσιο, με σκοπό να αποδείξει ότι ο Λένιν είναι ένας καθωσπρέπει κύριος που, εντελώς τυχαία, φαίνεται ότι έγραψε απίστευτα προφητικά κείμενα που δικαιολογούν οτιδήποτε θέλει να κάνει ο Κλιφ, ανεξάρτητα από το από ποιους ζητά να το κάνουν. Η μόνη υπερασπιστική γραμμή σε αυτή την επίθεση τσιτάτων είναι να έχετε το δικό σας αντίγραφο των Διαλεκτών Έργων, παρόλο που αυτές τις μέρες κοστίζουν αρκετά ακριβά και ο Κλιφ προσπαθεί μερικές φορές να σας ξεγελάσει χρησιμοποιώντας τη 4η ρωσική έκδοση. Καλύτερα να μην εντυπωσιαστείτε από οτιδήποτε μοιάζει να λέει ότι ο Λένιν καθόταν στα πόδια του Κλιφ, αφομοιώνοντας την καθαρή μαρξιστική μαγεία του τελευταίου του ενθουσιασμού. Για τον Blick και τον Κλιφ, ο Λένιν είναι μια αγελάδα γαλακτοπαραγωγής τσιτάτων με πλήρη λιπαρά, επιτρέποντάς τους να παραμένουν γεμάτοι αυταρέσκεια για τις βεβαιότητές τους- η εικόνα ενός φοβερά υψηλού επιπέδου πιστοποιητικού που πρέπει να διαφυλάσσεται από τους νέους και αθώους με κάθε κόστος.

Το SWP είναι το παράδειγμα της χειρότερης δυνατής εφαρμογής του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού και η άρνηση της πολιτικής του Λένιν. Ο υποτιθέμενος κεντρικός ρόλος του επαναστατικού κόμματος έχει γίνει το όλο το αντικείμενο της άσκησης. Το μόνο μέτρο της επαναστατικής προόδου είναι ο αριθμός των μελών—σημασία δεν έχει η ποιότητα αλλά η ποσότητα. Προφανώς, στους εργαζόμενους έχει ανατεθεί ο ρόλος του πεζικού στην

επανάσταση, ενώ η πρωτοπορία θα είναι εκεί για να τους οδηγήσει στο γλυκό μέλλον. Σε αυτό το σχήμα δεν υπάρχει ανάγκη να στρατολογηθούν εργαζόμενοι τώρα, γιατί μπορεί να χαλάσουν την απολυταρχική αναρχία της ηγετικής κλίκας.

Το κόμμα που δημιουργήθηκε το 1977 (στΜ το SWP) δεν κατέστη αναγκαίο από μεγάλες αναταραχές και πολιτικές διαφοροποιήσεις. Ήταν λιγότερο ικανό να ξεδιπλώνει τις πρωτοβουλίες του στο εργατικό κίνημα από ό, τι πριν από τρία χρόνια. Η ίδρυσή του έγινε για καθαρά εσωτερικούς λόγους, για να δοθεί στα μέλη μια αίσθηση προόδου, κι ακόμα καλύτερα για να συγκαλυφθεί το γεγονός ότι στην πραγματικότητα είχε σημειωθεί υποχώρηση. Η κοινωνική σύνθεση ήταν τώρα χειρότερη, η κυκλοφορία των εφημερίδων μειώθηκε. Ο απόλυτα επιτηδευμένος παραλογισμός της κίνησης αυτής οδήγησε σε παλιά και πολύτιμα μέλη όπως οι Πίτερ Σέντγκουικ, Ρίτσαρντ Κάπερ, ΜακΓκράθ, Μάρτιν Σω κι αρκετοί άλλοι να αποφασίσουν ότι ήταν πιο ρεαλιστικός και όμορφος στόχος να τους ζητηθεί ένα άλλο ταξίδι προς τη χώρα του Ποτέ χωρίς χάρτες. Κατευθύνθηκαν προς την έξοδο με την πεποίθηση ότι η παράσταση τελείωσε. Οι παρατάξεις και οι κλαδικές εργοστασιακές οργανώσεις μειώνονταν σε αριθμό και επιρροή. Οι εφημερίδες βάσης (στΜ τα τοπικά έντυπα που εκδίδονταν από τις παρατάξεις ανά χώρο δουλειάς) πέθαιναν αθόρυβα. Φυσικά υπήρξαν θορυβώδεις εκστρατείες – το «Δικαίωμα στην Εργασία» εδώ και κάποια αντιφασιστική δουλειά εκεί – αλλά ήταν καμπάνιες μιας χρήσης, που διατηρούνταν εν ζωή μόνο όσο έφερναν νέα μέλη: όταν αυτό σταματούσε τότε κατέβαζε διακόπτες και το σύστημα τροφοδότησής τους. Όπως συμβαίνει με όλες αυτές τις εμπνευσμένες δραστηριότητες των σεχτών, οι καμπάνιες αυτές δεν άξιζαν από μόνες τους, αλλά μόνο ως δημιουργήματα του κόμματος, που περιφρουρούνταν φθονερά από ξένους εισβολείς. Κάποιος σχεδόν άκουγε την κραυγή, “αυτό είναι το δικό μας μαγαζί στρατολογίων, αν θέλετε να πάτε να φτιάξετε το δικό σας”.

Μια οργάνωση όπως το SWP μπορεί να συνεχίσει να υπάρχει παρά τον σεχταρισμό του και συμπεριφερόμενο προς τα έξω, όπως ένας

απρόσκλητος επισκέπτης που είναι αντιπαθητικός τους οικοδεσπότες αλλά ξεγελά όλους τους υπόλοιπους. Θα συνεχίσει (να υπάρχει) εφόσον πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις. Όπως ότι το τυπογραφείο της συνεχίζει να παράγει επαρκή κέρδη από την εμπορική της δραστηριότητα για να χρηματοδοτεί τα έντυπα του κόμματος και τους επαγγελματίες πλήρους απασχόλησης. Οι άνθρωποι του μηχανισμού, με τη σειρά τους, θα οργανώνουν τη συλλογή συνδρομών και θα εξασφαλίζουν ένα εύλογο ρυθμό στρατολογιών που θα αντισταθμίζει τουλάχιστον την απώλεια μελών. Πριν από πολύ καιρό το SWP καθιέρωσε μια πολιτική ελάχιστης αντιπαράθεσης (στΜ στο εσωτερικό του), η οποία σήμερα είναι τόσο σταθερά εδραιωμένη ώστε να αποτελεί μέρος της παράδοσης. Η διαφωνία στοχοποιείται και οι φόρμες επαναστατικής δικαιοσύνης αγνοούνται. Η Κεντρική Επιτροπή έχει μοναδικά προσόντα κι εκφράζει άποψη για όλους και όλα, ενώ σήμερα ο αναγεννησιακός άντρας στις γραμμές της, ο Μαρξιστής Λεονάρντο Ντα Βίντσι, είναι ο Κρις Χάρμαν. Πριν από πολύ καιρό εξέφερε άποψη, με την ιδιότητα του αλάθητου του πάπα, ως συνήθως, , για το ζήτημα της ανθρωπολογίας και τώρα αυτή είναι η γραμμή, αν και το γιατί το SWP πρέπει να έχει γραμμή για την ανθρωπολογία είναι κάτι που μου διαφεύγει. Ο ανθρωπολόγος-μέλος του SWP—ίσως είναι περισσότεροι από ένας- που αποδέχεται τη σύγχρονη ακαδημαϊκή σοφία επί του θέματος, με την οποία έρχεται σε κόντρα Χάρμαν, τηρεί όρκο σιωπής μπροστά στην αυθεντία του. Θυμάται κανείς τον Λυσένκο, ο οποίος, κατ' εντολή του Τζόε Στάλιν, αναποδογύρισε τον Δαρβίνο, (στΜ ισχυριζόταν ότι) πέτυχε γενετικές αλλαγές στα φυτά μέσα σε λίγες γενιές, αλλάζοντας το περιβάλλον τους. Έτσι ισχυρίστηκε ότι θα μπορούσε να καλλιεργήσει σιτάρι τον χειμώνα και ντομάτες βόρεια του Αρκτικού κύκλου. Κανείς δεν είχε ποτέ τη δυνατότητα να πλησιάσει για να εξετάσει πραγματικά τα φυτά του—από όσα γνωρίζω ήταν κατασκευασμένα από πλαστικό. Τελικά οδηγήθηκε σε πρόωρη συνταξιοδότηση, αλλά όχι πριν τερματίσει τη σταδιοδρομία κάποιων πιο συμβατικών γενετιστών. Το πολιτιστικό κλίμα του SWP θυμίζει τις ωραίες εκείνες ημέρες, όταν ο Ζντάνοφ χειριζόταν τον πολιτιστικό μπαλτά του Τζόε Στάλιν—μια θριαμβευτική εξόρμηση του φιλισταϊσμού.

Μια ηγετική επιτροπή με αυτό το είδος επικυριαρχίας σε οποιαδήποτε έρευνα με την οποία καταπιάνεται είναι απίθανο να καταρρεύσει μέσα από τις δικές της τάξεις, διότι η διαφωνία από ένα ή δύο μέλη μπορεί να καταπνιγεί από τα υπόλοιπα. Ούτε θα υποκύψει στην ανύπαρκτη δημοκρατική πίεση του κόμματος. **Θα είναι, ωστόσο, πιο ασταθής εάν χαθεί η ηγετική φιγούρα του.** Κάποιος μπορεί να ελπίζει ότι ο Κλιφ έχει γράψει τη Διαθήκη του, σαν τον Λένιν. Θα ήταν τρομακτικό να δούμε ανίερες μάχες στο μέλλον (στΜ πάνω στην ερμηνεία της Διαθήκης), αν και το προηγούμενο του Λένιν δεν μας δίνει υπερβολικές ελπίδες για ομαλή διαδοχή. Την πάλη για το «χρίσμα» μπορούμε να τη φανταστούμε ως ένα μυθιστόρημα Ντάσιελ Χάμετ (στΜ συγγραφέας αστυνομικής λογοτεχνίας) αλλά χωρίς κανένα στυλ και χωρίς καθόλου τέχνη. Δεν θα ήταν καθόλου χριστιανικό να ευχηθώ οποιαδήποτε δυσάρεστη κατάσταση στους σημερινούς κατόχους της εξουσίας στο SWP. Από την άλλη πλευρά, φυσικά, είμαι άθεος.

Το άτυχο ταξίδι στις άγριες ακτές του σκοταδισμού που ξεκίνησε ο Κλιφ στις αρχές της δεκαετίας του 1970 κατέστη δυνατό από το γεγονός ότι τα προηγούμενα 20 χρόνια, είχε χτιστεί μια ομάδα σε τέτοιο βαθμό ώστε να δημιουργήσει μια δυναμική, σε μεγάλο βαθμό αγνοώντας ή απορρίπτοντας μεγάλα κομμάτια της μπολσεβίκικης και τροτσκιστικής παράδοσης. Το ισχυρότερο χαρακτηριστικό που έκανε ελκυστικούς τους IS ήταν στον κάπως χαλαρό και μη σχεταριστικό τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισαν την επαναστατική πολιτική χωρίς να παριστάνουν τους φωστήρες γι' αυτήν. Αν και οι αναλύσεις για τον κρατικό καπιταλισμό, τον ρεφορμισμό, τη μακρά άνθηση (του καπιταλισμού) και τη Λούξεμπουργκ ήταν υπό δοκιμή και ελλιπείς, έδειχναν αρκετή συνοχή ώστε να δείχνουν ότι υπήρχε κάποια ζωή στην επαναστατική πολιτική μετά τον θάνατο του Τρότσκι το 1940. Η ολοκλήρωση αυτής της σοβαρής δουλειάς δεν έγινε, αν και τα βιβλία για την «Εισοδηματική πολιτική» και την «Παραγωγικότητα» ήταν τέκνα αυτής της περιόδου σοβαρής και αξιόλογης έρευνας. Η "λενινιστική" φάση ήταν όταν ο Κλιφ σταμάτησε τη νέα σκέψη, μια υποχώρηση στις βεβαιότητες της ιστορίας που μπορούν να ξαναγραφτούν άρπα-κόλλα. Υπάρχει, για

παράδειγμα, περισσότερος μαρξισμός στο βιβλιαράκι του Κλιφ περί παραγωγικότητας, παρά σε όλους μαζί τους τέσσερις τόμους του Λένιν. Το πρώτο ήταν προσανατολισμένο προς την οικοδόμηση της παρουσίας (των IS) στο εργατικό κίνημα, ενώ το δεύτερο ένα αστάρι για ένα κόμμα που λεγόταν κατ' όνομα λενινιστικό και στην πράξη κατασκευαζόταν κατ' εικόνα του Κλιφ. Αυτό το κόμμα δεν θα χτιστεί ποτέ.

Το SWP αποτελεί ένα παράδειγμα του χειρότερου είδους υποτροπής- εκπροσωπεί το παρελθόν όχι το μέλλον. Με τα χρόνια σχεδόν όλοι όσοι γνώρισαν τον Όμιλο στις καλύτερες στιγμές του είτε έχουν διαγραφτεί είτε το εγκατέλειψαν αηδιασμένοι: οι λίγοι που παραμένουν ασκούνται στην «τέχνη της σιωπής» που συνέστησε ο Ισαάκ Μπάμπελ για τις εκκαθαρίσεις του Στάλιν.[2] Τα νέα μέλη είναι γενικά ανοιχτά σε όλες τις πολιτικές, μη γνωρίζοντας τις άλλες οργανώσεις στο σοσιαλιστικό κίνημα. Τα στενά όρια του SWP είναι το φρούριο από το οποίο γίνονται κατά καιρούς εξορμήσεις για πεπερασμένες καμπάνιες της οργάνωσης. Καθοδηγούνται να πιστεύουν, και κάποιοι προφανώς πιστεύουν, ότι έξω από το κόμμα υπάρχει μόνο έρημος άδεια από οάσεις – ούτε καν ένα ποτήρι μπύρας. Ευτυχώς για την υπόλοιπη ανθρωπότητα υπάρχει ένας πραγματικός κόσμος έξω από το SWP και, παρά τα όσα μπορεί να λέει ο κομματικός τύπος, το επαναστατικό κόμμα δεν έχει ακόμη χτιστεί.

Όταν χτιστεί, δεν θα βασίζεται σε ακατάλληλες ρωσικές οργανωτικές μορφές, που θα πηγάζουν από μια γλώσσα που προέκυψε από κακομεταφρασμένα ρωσικά. Ούτε θα κατασκευαστεί από το SWP με τη μέθοδο λιθαράκι-λιθαράκι του Κλιφ της πρωταρχικής σοσιαλιστικής συσσώρευσης. Προκειμένου το SWP να αποτελέσει μέρος της διαδικασίας, θα πρέπει να υπάρξει μια κάθετη διαφοροποίηση μέσα στις γραμμές του και μια αποφασιστική ρήξη με τις τρέχουσες πρακτικές του. Ομοίως, η παραδοσιακή επίθεση “ενότητας” που κατέστρεψε το τροτσκιστικό κίνημα στο παρελθόν και αποτελεί μονίμως το προοίμιο ενός ή περισσοτέρων διασπάσεων, δεν θα βοηθήσει πάρα πολύ στο χτίσιμο των θεμελίων του κόμματος. Είναι σχεδόν δυνατόν να απελπίζεται

κανείς όταν βλέπει ότι οι ομάδες – οι οποίες στις γραμμές τους περιλαμβάνουν καλούς κι έξυπνους συντρόφους – να προσκολλούνται τόσο φανατικά στις διαφορές τους με όλους τους άλλους. Η ειρωνεία είναι ότι αυτές οι διαφορές δημιουργούν έναν προστατευτικό κλοιό γύρω από τις ομάδες, σε τέτοιο βαθμό ώστε δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα στις αρχές που τις ορίζουν. Είτε θα σταματήσουν να συμπεριφέρονται σε άλλες ομάδες όπως οι κλέφτες τη νύχτα, θεωρώντας τες (τις άλλες ομάδες) κατάλληλες μόνο για να λεηλατηθούν, είτε θα αποκλείσουν τελείως τους εαυτούς τους από τις δυνατότητες πραγματικής εξέλιξης. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη που να λέει ότι (οι σημερινές τροτσκιστικές ομάδες) μπορούν να μεταρρυθμιστούν, αλλά τα διδάγματα μετά από τόσα πολλά χρόνια αποτυχίας πρέπει τελικά να φτάσουν ακόμα και στα πιο περιχαρακωμένα μυαλά.

Η ιδέα του μικρού μαζικού επαναστατικού κόμματος δεν επιβιώνει μόνο στο Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα. Ο Άρθουρ Σκάργκιλ ελπίζει να πλασαριστεί έτσι ώστε να αποτελέσει το καταφύγιο για τους σοσιαλιστές που θα πεταχτούν έξω από τους Εργατικούς, όταν οι νέοι Εργατικοί του Τόνι Μπλερ αναλάβουν τη διακυβέρνηση του κράτους. Το ότι το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (SLP) του Άρθουρ έχει μεγάλη ομοιότητα με το προ του 1956 Κομμουνιστικό Κόμμα είναι ένας λόγος για τον οποίο δεν θα το πετύχει. Ένα άλλο ζήτημα, βέβαια, είναι το κωμικό θέαμα να ελέγχεται ο κομματικός μηχανισμός του SLP από τα μέλη της Ηνωμένης Γραμματείας της Τέταρτης Διεθνούς (που έχει περίπου τόσα μέλη όσα και τα γράμματα του ονόματός της) που κατά τα άλλα είναι βαθιά αφοσιωμένες στο καθήκον να αρνηθούν την ένταξη Τροτσκιστών άλλων πεποιθήσεων.

Οι πραγματικοί λόγοι ελπίδας βασίζονται στις αλλαγές που έχουν συμβεί τα τελευταία χρόνια. Στο παρελθόν, το επαναστατικό κίνημα συντριβόταν στις μυλόπετρες του σταλινισμού και της σοσιαλδημοκρατίας. Και οι δύο αυτές εκδηλώσεις καρκίνοι στο σώμα της πολιτικής αποδείχθηκαν ανίκανοι να ταιριάξουν με τη δύναμη και τη δυναμική του καπιταλισμού. Όσες δεν ξεπεράστηκαν και δεν υποτάχθηκαν, απορροφήθηκαν. Οι συλλογικότητές τους,

απέχοντας παρασάγγας από το να αντανακλούν και να οικοδομούν την εργατική αλληλεγγύη, έγιναν δυνάμεις εκμετάλλευσης, αθλιότητας και ανικανότητας. Πλέον και οι δύο έχουν φύγει: η σοσιαλδημοκρατία από μόνη της και ο σταλινισμός γιατί γέρασε πριν προλάβει να ωριμάσει. Παρόλο που αυτές οι εξελίξεις προξένησαν έκπληξη όλες τις (τροτσκιστικές στΜ) ομάδες – και η πρώτη αντίδρασή τους ήταν να τονίζουν ακόμα πιο έντονα τις καθοριστικές διαφορές τους, ιδιαίτερα αυτήν της στάσης τους απέναντι στην ταξική φύση της σημερινής ανύπαρκτης Σοβιετικής Ένωσης – πρέπει να παραδεχθούμε ότι ενώ επιθυμούμε να αποχαιρετήσουμε τον σταλινισμό, πρέπει και να αναγνωρίσουμε ότι ζούμε σε έναν μετα-τροτσκιστικό κόσμο. Η εξαφάνιση των δύο μυλοπετρών, απέχοντας πολύ από το να απελευθερώσει τον τροτσκισμό από τους περιορισμούς του, φαίνεται να έχει αφαιρέσει εκείνα τα χαρακτηριστικά με βάση τα οποία ο ίδιος ορίστηκε.

Το κόμμα δεν θα χτιστεί με τους απογοητευμένους οπαδούς του σταλινισμού ή τους σοσιαλιστές πρόσφυγες της σοσιαλδημοκρατίας, επειδή δεν υπάρχουν πλέον. Εκεί που πρέπει να αναλώσουμε όλον τον χρόνο μας είναι πίσω στην εργατική τάξη.

Υπάρχουν εκείνοι που ισχυρίζονται, όπως ο Έντουαρντ Μπερνστάιν πριν από αυτούς, ότι ο καπιταλισμός έχει αλλάξει έτσι ώστε όχι μόνο ο σταλινισμός και η σοσιαλδημοκρατία είναι περιττοί, αλλά και η ίδια η έννοια του σοσιαλισμού έχει ξεπεράσει την ημερομηνία λήξης της. Μας λένε ότι οι χειρωνακτικές δεξιότητες χρειάζονται ελάχιστα σήμερα και ότι αυτό που έχουμε είναι πολλή τεχνολογία και πολύ λιγότερους τεχνικούς. Ο τομέας της ανάπτυξης στην απασχόληση είναι οι γυναίκες με συμβάσεις μερικής απασχόλησης. Οι εταιρίες της δεκαετίας του '80 και της δεκαετίας του '90 σήμερα εκσυγχρονίζονται (στΜ κυρίως με περικοπές δαπανών, μειώσεις μισθών, μείωση προσωπικού κλπ) και η βιομηχανική παραγωγή έχει μετακομίσει αμετάκλητα στην άλλη άκρη του Ειρηνικού και στην Κεντρική και Νότια Αμερική. Σύμφωνα με αυτή την ιστορία, στον παλιό καπιταλιστικό κόσμο η

εργατική τάξη έχει χτυπηθεί και αποδεκατιστεί. Φυσικά υπάρχει κάποια αλήθεια σε όλα αυτά, αλλά είναι, όπως κάθε άλλο στιγμιότυπο ενός περίπλοκου κόσμου, μια στατική και ανεπαρκής άποψη. Όλα ισχύουν αλλά, επειδή δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτά στην κίνησή τους ή τα στοιχεία που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, είναι παραπλανητικά. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν περισσότερες γυναίκες στο εργατικό δυναμικό από ό, τι πριν και τόσο το καλύτερο. Είναι αλήθεια ότι η μείωση του μεγέθους των εταιρειών επέτρεψε να αυξήσουν σημαντικά τα κέρδη τους χωρίς να πουλάνε περισσότερα προϊόντα, αλλά όπως και ο γκουρού του εκσυγχρονισμού, Stephen S Roach, τώρα ομολογεί: «Οι τακτικές του ασταμάτητου εκσυγχρονισμού και της πραγματικής συμπίεσης των μισθών είναι τελικά συνταγές για βιομηχανική εξαφάνιση ... Αν το μόνο που κάνεις είναι να κόβεις τότε στο τέλος δεν θα μείνει τίποτα, κανένα μερίδιο αγοράς». Το ζήτημα για τη βιομηχανική παραγωγή δεν είναι αν θα μεγαλώσει και πάλι, αλλά πότε. Το αυξανόμενο εργατικό δυναμικό θα χρειαστεί συνδικάτα – είτε αυτά που είναι διαθέσιμα είτε άλλα που θα δημιουργηθούν στο μέλλον. (Οι εργά(ρι)ες στΜ) θα χρειαστούν επίσης, όπως πάντα, ένα σοσιαλιστικό κίνημα που να μιλάει μια γλώσσα που μπορούν να καταλάβουν, που δεν είναι αυτάρεσκο και σεχταριστικό, που κάνει άνετο το περιβάλλον για να ζει κανείς εντός του και που τα μέλη του θα τροφοδοτούν την ανάπτυξή του. Όλα αυτά χρειάζονται χρόνο και υπομονή και αντοχή, αλλά όταν σκεφτείτε πόσο καιρό πηγαίνουμε στο πουθενά χωρίς αυτά τα προσόντα, ακούγεται λογικό να τους δώσουμε μια ευκαιρία.

Είναι σαφές ότι η αποστολή ανασυγκρότησης και ανανέωσης δεν θα είναι εύκολη και δεν είναι δύσκολο να αποκαρδιωθεί κανείς μπροστά στο μέγεθος της αποστολής. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να γίνει μια προσπάθεια, επειδή δεν έχει ανακαλυφθεί ακόμα κανένας άλλος δρόμος να ακολουθήσουμε. Πρέπει να εκπαιδεύσουμε, να παρακινήσουμε και να οργανώσουμε, εφαρμόζοντας τα παραπάνω στους εαυτούς μας καθώς και σε άλλους. Δεν υπάρχουν εγγυήσεις επιτυχίας, ούτε καν η υπόσχεση ότι η επιδίωξη του σοσιαλισμού θα σας κάνει ευτυχισμένους, αν και τα πιο ευτυχισμένα χρόνια της ζωής μου τα πέρασα στο

κίνημα. Η μόνη διαχρονική βεβαιότητα είναι ότι το μέλλον δεν θα κατακτηθεί προσπαθώντας να ξαναδημιουργήσουμε το παρελθόν. Ίσως θα ήταν κατάλληλο να αντιστρέψουμε τη διάσημη φράση του Λίνκολν Στέφενς, λέγοντας: «Ταξίδεψα στο παρελθόν – και δεν δουλεύει». Νέες μορφές, νέες δυνάμεις και νέες ιδέες που ανταποκρίνονται στον κόσμο στον οποίο ζούμε είναι πολύ πιο σημαντικές από τις αποτυχημένες βεβαιότητες του χθες. Ο ουρανός και η γη παραμένουν αδιατάρακτοι και έχουμε ακόμα έναν κόσμο να κερδίσουμε.

Σημειώσεις

1. Για περαιτέρω πληροφορίες για το συναρπαστικό θέμα βλέπε: Περιπλανώμενοι Επίσκοποι και η Αγγλικανική Εκκλησία, του HRT Brandreth και Απίθανοι Επίσκοποι του PF Anson.
2. Βασικά ακόμα και η σιωπή δεν έσωσε τον Μπάμπελ. Συνελήφθη και καταδικάστηκε σε μακρά περίοδο φυλάκισης. Πέθανε στη φυλακή. Ίσως ο Στάλιν, σαν τον βρετανικό στρατό, να του απέδωσε το έγκλημα “άρνηση να δώσει πληροφορίες.”